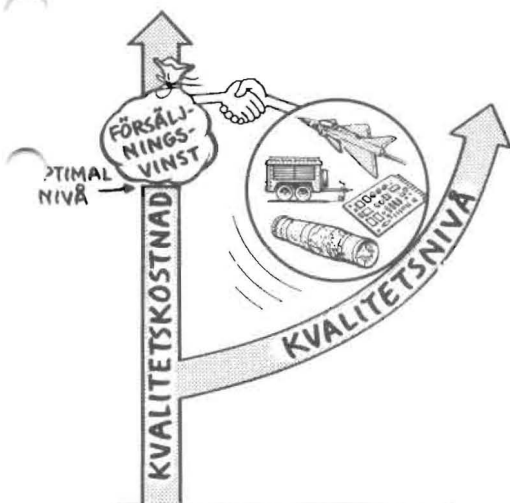

Vem vill inte ha ökad konkurrenskraft?!

– Vi har slirat tillräckligt nu, säger Jan Jonsson, Stab Kvalitet. ALLA kan göra mycket för att förbättra vår konkurrenskraft genom enkla åtgärder på kvalitetsområdet.

Kvalitetsstyrning är ett verktyg som bör utnyttjas för att stärka lönsamhet och konkurrenskraft. Det torde de flesta företag vara överens om.

När det sedan gäller att aktivt sätta

detta verktyg i system urkristalliseras tre typer av företag.

- De som får saker att hända
- De som ser på när det händer
- De som undrar vad som händer

Medan japanska företag under 60- och 70-talet systematiskt såg till att få saker att hända inom kvalitetsområdet, åker idag många företrädare för europeiska och amerikanska företag på studier till Japan för att försöka få reda på vad det var som hände.

Ett högtekniskt japanskt företag av FFV-Us storlek visar då inte upp 100 kvalitets- och kontrollingenjörer som arbetar med kvalitet som ledstjärna, man visar upp 3.300 anställda som gör det.

Under 1984 måste även vi få saker att hända!

Halvera kostnaderna!

Erfarenheter från högtekniska företag har, efter det att uppföljning av kvalitetskostnader introducerats, bl a visat följande:

- Kvalitetskostnader kan vara upp till 30 % av företagets fakturering.
- När kostnadsställen/orsaker väl lo-

kaliserats har företagets kvalitetskostnader i många fall kunnat halveras.

- Marginella investeringar har krävts för att nå dessa kostnadsreduceringar.
- Beroende på företagets vinstmarginaler har en sänkning av kvalitetskostnaderna motsvarande 5-8 % av faktureringen resultatmässigt varit jämförbar med en försäljningsökning av 40-80 %.

Företagen har med uppföljning av

FMV-order på 175 Mkr

Sektorn har fått beställningar på tekniskt underhållsstöd och produktion av föreskrifter för flygmateriel för sammanlagt 116 Mkr. Vi väntar inom kort ytterligare order på 60 Mkr för tekniska konsulttjänster.

Beställningarna gäller 1984 - 85 och är mycket välkomna eftersom de eliminerar en del osäkerhet på tekniska sidan. Dessa beställningar var dock inlagda i budgeten och förändrar inte lagda varsel i sektorn.

Mera om detta i respektive CVA-, CVM- och CVÖ-NYTT.

*

EXTRA IKU-möte sid.3

Tecknare:Lennart Askerlöf

Vilken är du...

... en som får saker att hända, en som ser på när det händer, eller en som undrar vad som hänt ?

kvalitetskostnader fått ett effektivt verktyg att mäta kvalitetssystemets effektivitet.

Vi ska trimma

Inom FFV-U ska vi under 1984 trimma in våra rutiner för kvalitetskostnadsuppföljning.

Nuvarande uppföljningssystem kommer under året att kompletteras för att omfatta såväl felkostnader som kostnader för förebyggande kvalitetsverksamhet och kontroll.

Detta ska resultera i att vi senast från nyår 1985 inom **samtliga** divisioner kommer att fastställa mål beträffande årlig kvalitetskostnadsreducering.

Programvarukvalitet

Inom ramen för JAS-avtalet har samtliga IG-JAS företag åtagit sig att uppfylla specificerade krav beträffande former för framtagning (utveckling) av programvara. Den norm som här gäller heter AQAP-13 (NATO Software Quality Control System Requirements).

För FFV-Us del har detta inneburit att ett "Kvalitetsprogram för programvara" har arbetats fram. Det finns nu i preliminärutgåva ute i sektorn.

Dokumentet anger hur FFV-U säkerställer

- att utveckling av programvara inom FFV-U sker på ett systematiskt och effektivt sätt.
- att programvara som utvecklas och levereras från detta företag möter de krav kunden ställt.

En förutsättning för att detta program ska bli något mer än ett dokument som anger hur vi borde göra, är att allt arbete med programvaruutveckling som bedrivs inom sektorn följer dessa rutiner.

Det är från er som aktivt arbetar med programvara som vi måste få återmatning beträffande ändringar som eventuellt bör göras i preliminärutgåvan av detta dokument så att det i sin slutgiltiga form verkligen kan få en förankring i sektorns verksamhet.

Kontaktmän beträffande frågor som rör ovanstående är Kjell Wilhelmsson, AF23 och Jan R Jonsson, AS20.

Jan Jonsson, UK

*

*—Jag vill ha en tandemcykel!
— Det ska vi nog bli två om!
(Blandaren)*

Lars-Göran Oskarsson vid en datorundercentral, en av byggbitarna i FFV 8000.

Foto: Hans Hedin

FFV 8000 basen i Vanadis Styrssystem

FFV och AB Vanadis Elektriska bildar den 1 april ett gemensamt bolag, AB Vanadis Styrteknik. Det är COMPROs energi- och klimatstyrningssystem FFV 8000 som bildar basen i det nya företaget.

Tekniskt centrum och huvuddelen av verksamheten kommer att ligga i Arboga, där Lars-Göran Oskarsson blir teknisk chef och platschef. VD för det nya bolaget är Gösta Edenfäll, som tidigare var regionschef i Vanadis Elektriska. Han är placerad i Stockholm där bolaget har sitt säte.

AB Vanadis Styrteknik anställer till att börja med tolv tekniker från Mät- och Reglersystem vid COMPRO. Bolaget ska utveckla, tillverka, marknadsföra, installera och stå för underhållet av de datorstyrda energi- och klimatstyrningssystemen.

Vår mikrodata grunden

— Utvecklingen av FFV 8000 baseras på marknadsundersökning som gjordes hösten 1977, berättar Lars-Göran.

— Den rekommenderade etablering

på just området datoriserade energi- och klimatstyrssystem.

Projektet startade våren 1978 med Lars-Göran som projektledare. Han placerades direkt under sektorchefen för att förkorta beslutsvägarna och påskynda utvecklingen.

I kappsäcken hade man när projektet startade, förutom kunnande inom områdena systemteknik, automatisk testteknik, elektronik, mini- och mikrodataorteknik, även tillgången till ett inom FFV Underhåll utvecklat mikrodataorsystem, FFV 1068.

— Det var FFV 1068 som utgjorde grunden för utvecklingen och som medförde att vi på mycket kort tid kunde få fram vår första försöksanläggning.

Därefter har systemet branschpassats och genomgått generationsväxling, en fullt naturlig process.

Försöksanläggning

— När telekomponentkontoret byggdes i Arboga 1979 installerade vi vår första försöksanläggning där som testades i tre års tid.

Projektet var moget för marknadsintroduktion 1980, och när COMPRO

bildades ett år senare fördes det in i divisionen som affärsområdet Mät- och Reglersystem.

FFV 8000 har hittills presenterats på åtta mässor. Ytterligare två är aktuella i år, Nordbygg 84 och VVS 84.

KTH nästa

– Sedan vi gjorde marknadsintroduktion har vi på tre år fått tio styrentreprenader, fortsätter Lars-Göran.

– Det senaste gäller en ny kemi-byggnad på Kungliga Tekniska Högskolan – KTH – i Stockholm.

Där kommer styrsystemet att anslutas till centralen i det stora styr- och övervakningssystem för 16 av byggnaderna på KTH, som Lars-Görans medarbetare för närvarande håller på att installera. Det arbetet färdigställs under våren.

Kvar i Arboga

– Det nya bolaget kommer enligt överenskommelse att utnyttja lokalerna på COMPRO minst ett år framåt. Under den tiden kan vi säkert hitta en bra lösning på lokalfrågan för framtiden, tror Lars-Göran.

– Vi kommer också under ett bra

tag framöver att behöva köpa tjänster från FFV Underhåll, påpekar han.

Det gäller tjänster på områden som systemprogrammering, elektronikkonstruktion och "central service", d v s verkstadsunderhåll.

– Främst är det fråga om att utnyttja de nyckelpersoner och resurser som idag anlitas för vår räkning och som är livsviktiga för bolaget. Även tillverkning kan bli aktuell om FFV-U är konkurrenskraftig.

– Detta kan betyda jobb på CVA för 6-8 personer motsvarande 3-4 mån. Och vi har expansionsplaner, tillägger Lars-Göran. . .

Passande parti

Vanadis Elektriska startades 1956 och är idag ett av Sveriges största elinstallationsföretag. Företaget är etablerat på ett 30-tal platser runt hela landet och sysselsätter ca 1.000 personer. Omsättningen var 1982 nära 300 miljoner kronor.

Vanadis utför alla typer av elinstallationer och arbetar bland annat inom områdena

• lågspännings- och telesignalanlägg-

ningar för kraft, motordrift, belysning, värme, styr- och regler, process och telesignaler

- högspänningsanläggningar
- ställverksmontage
- skåpbyggnation
- service

Det finns även en utlandsavdelning.

– Sällan hittar man två parter som passar så bra ihop. Vanadis saknar kompetens på styr- och reglersidan, och vi får den geografiska spridning på marknads- och servicesidan som vi eftersträvar.

– Därför ser jag mycket optimistiskt på våra möjligheter i framtiden. Men visst blir det ett par jobbiga år innan det nya bolaget har kommit iordning och vi hittar våra arbetsformer, tror Lars-Göran.

Anne Allard, SD05

Snart är det april månad...

Då svarar växeltelefonisterna på CVM med anropet FFV Malmen. Det nya telefonnumret 10 91 00.

Då trycks FFV-NYTT den 5/4. Och då måste text för maj-numret vara inlämnad vecka 14.

Extra-IKU-möte

VI MÅSTE SPARA!

Ett kort extra IKU-möte hölls den 16 mars på CVA.

– En jämförelse mellan omkostnaderna 1983 och 1984 visar en mycket hög ökningstakt. Om vi dessutom tar hänsyn till det möjliga förhandlingsresultatet med FMV blir ökningen ännu mer besvärande för vårt resultat 1984 och för vår konkurrenssituation på sikt, framhåller Tommy Johansson.

Budgeten 1983 krävde att sektorn skulle spara 16 Mkr, men istället ökade omkostnaderna med 4 Mkr.

Enbart 4 av dessa 20 Mkr berodde på minskad beläggning. Mot denna bakgrund görs nu ett allvarligt försök att av totala kostnaden på ca 700 Mkr spara 25 Mkr i sektorn under 1984.

En del av dessa kostnadsökningar beror på den outnyttjade kapaciteten – personellt och maskinellt – i sek-

tor. Arbetet med att utnyttja, d v s sälja denna kapacitet måste fortsätta. Personal som inte till fullo kan sysselsättas på ordinarie plats måste lyftas fram för att om möjligt ges arbete någon annanstans i sektorn, eller lånas ut.

Investeringarna prövas. . .

Under 1984 kommer samtidigt investeringsprövningarna att bli hårda. Detta innebär att återbetalningstakten måste vara mycket kort för att investeringen ska godkännas. Detta mot bakgrund av de stora investeringarna i utrustning för SF 340 som redan beslutats.

. . . liksom teknisk utveckling

På motsvarande sätt kommer vår tekniska utveckling att prövas mycket ingående innan beslut om nya satsningar görs.

Divisioner och staber arbetar med

detta. Facken påpekade att de lokala representanterna ute i linjen måste få delta i den aktuella omarbetningen av budgeten. Läget ska rapporteras till sektorledningen den 23 mars. Resultatet ska vara klart den 6 april och sammanställas till den 13 april.

Övertaligheten

Läget beträffande övertaligheten och omställningsgruppernas arbete presenterades. Detta bedrivs alldeles för långsamt och måste påskyndas. Turordningslistor skulle ha varit framtagna till 1 mars enligt besked på förra IKU-mötet.

Vid CVM har hittills 74 av de 140 berörda anställda ansökt om årlig ersättning, åe. 25 har beviljats och 10 har slutat. Vid CVA har 43 av de 116 ansökt om åe, varav tre hittills har beviljats. Vid CVÖ berörs bara två personer och båda har ansökt om åe.

Studier/utredningar

På facklig begäran lämnades ytterligare information om tre arbetsområden

◁ som håller på att studeras/utredas inom sektorn.

- **Normalieverksamhet**

bedrivs vid CVA, CVM och CVÖ. En nulägesbeskrivning har gjorts av Elmer Axelson. Internkonsult har bearbetat materialet, som nu studeras vidare.

- **Optronik**

Optik- och optronikkompetens finns vid division Avionik på CVA, det förra även vid division Flygteknik på CVM, där man har ambitionen att bygga upp även optronikkompetens. Elmer Axelson kommer att påbörja studier av detta.

- **Elektronik för SF 340**

Division Flygteknik vill investera för underhåll av elektronik för SF 340. Men likartad militär materiel underhålls vid Avionik på CVA.

Elmer Axelson har gjort en utredning, som nu studeras och en helhetsbild utarbetas. På lång sikt är det fråga om underhåll av civil elektronik ska ske inom Aviocomp eller integreras med underhåll av militär materiel.

Facken erinrade om att man enligt rationaliseringsavtalet vill ha förhandlingar innan sådana utredningar om verksamheten påbörjas, även information på direktivstadiet.

Använda fraser har strykande åtgång, men oanvända frågor ingen efter.

Henrik Tikkanen

Insändaren

En enkel fråga: "Har vi inte ansträngt oss tillräckligt"?

En fråga med anledning av följande notis i Verkstäderna nr 15 den 16 november 1983.

Renovering av stridsvagnar

Försvarets Materielverk har hos AB Bofors beställt renovering och modifiering av stridsvagn 103, S-vagnen, för en kostnad av 400 Mkr. Ordern ger ca 200 arbetstillfällen under 1984-1990 vid företagets verkstäder i Karlskoga och vid försvarets verkstäder, främst i Skövde.

Modifieringen omfattar byte av

dieselmotor och växellåda (gasturbinen behålls) samt montering av lyskastare, m.m. Vagnen förses samtidigt med en tidigare beställd laseravståndsmätare och dessutom ersätts slitna detaljer. - Moderniseringen genomförs till en kostnad som är mindre än 10 % jämfört med nyanskaffning.

Beslut har tidigare fattats om att modifiera stridsvagnarna av typ 101 och 102 (Centurion), som inköptes från England under senare delen av 1950-talet.

Sign "Vinna eller förlora"

Anm

Insändarens citerade ingressfråga och signatur syftar på vad sektorchefen uttalat i tidigare i U-Aktuellt.

Red

Svar:

"Har vi inte ansträngt oss tillräckligt"?

Apparatsektionen (2300) har sedan 1968 bl a varit ansvarig för underhållet av ett stort antal komponenter till stridsfordon. Därbland samtliga hydraulkomponenter och vissa mekaniska komponenter till Strv 103.

Vår strävan var att utöka detta underhåll till att även gälla hela stridsfordon. Detta var önskvärt ur beläggnings-synpunkt och även en naturlig utveckling av verksamheten.

När det 1975 blev aktuellt att införa ett sedan länge planerat stort mod-paket (ÄP73:3) på Strv 103 såg vi chansen. Vi lyckades (dock inte utan ansträngningar) få vara med och offerera detta arbete. Trots vårt då begränsade kunnande om Strv 103 och bristande resurser åstadkom vi ett anbud med fast pris, som godtogs av FMV-A, i konkurrens med AB Bofors som tillverkat vagnen. Vårt pris var avsevärt lägre än konkurrentens.

Vi hyrde en industrilokal i Linköping (Valla) och har tills nu levererat 69 Strv 103, med ett mycket bra resultat såväl kvalitetsmässigt som ekonomiskt. Kvar i beställningen finns sex vagnar, som säkrar beläggningsen i Val-laverkstaden till sept-okt 1984. För en fortsättning därefter krävs nya beställningar.

Vi har sedan länge haft vetskap om att FMV-A planerade ytterligare en stor rep.- och modverksamhet (Remo) för Strv 103.

Vi gjorde ordentliga ansträngningar för att få vara med om detta stora arbete, som bedömdes ligga i 400-miljo-

nersklassen och pågå under 6-7 år.

Arbetet passar utmärkt för oss med hänsyn till det stora kunnande och den erfarenhet som vi nu har på Strv 103. Vi var också överens med FMV-A om att vi skulle offerera arbetet och hur samarbetet med vissa miloverkstäder skulle bedrivas.

I det läget meddelades koncernbeslut att modifiering och reparation av stridsfordon ej längre skulle ingå i underhållssektorns affärsidé, med påföljd att någon offert ej kunde avges.

Den i notisen i Verkstäderna omnämnda modifieringen av Strv 101 och 102 var vi också beredda att offerera, men även detta fick avbrytas av samma orsak som gäller för Strv 103.

Jag kan försäkra att såväl jag personligen som flera av mina medarbetare har arbetat intensivt på att hemföra dessa strv-arbeten, men att ansträngningarna strandat p g a omständigheter varöver vi icke råder.

Det är således inte p g a otillräckliga ansträngningar från vår sida som bl a Remo 103 för 400 miljoner beställdes hos AB Bofors istället för hos FFV-U/CVM.

Sture Nilsson
fd Apparatsektionen,
nu marknadsförare

FFV-ljus över Gällivare

Från CVÖ ringer Evert Jönsson, avd Flygplatsteknik, och berättar att vi just fått en order värd 1,5 miljoner. Gällivare Kommun har beställt ombyggnad av flygplatsens belysningssystem.

Det ger oss jobb för cirka 8 man från april-maj till hösten, då detta ska vara klart.

Vi har även fått en order på leverans av belysningsmateriel för en s.k. heliport i Hudiksvall. Ordersumman är på 100 000 kr. Fler sådana order är på gång...

Var det någon annan i sektorn som har nån nyhet för U-Aktuellt eller FFV-NYTT?

Detta nummer presslagt 20 mars.